

USK_01 Úvod do uměnovědných studií
Aneta Weinertová
439086

Zpracování pojmu, úvaha

MASOVÁ KULTURA

Obsah, který se prostřednictvím masových médií dostává k co nejširšímu okruhu příjemců (masovému publiku), je od samého začátku souhrnem příběhů, informací, představ, myšlenek, zábavy a požívaní. To vše je označováno společným pojmem „masová kultura“. Tento pojem pochází z latinských slov massa – hmota a colere - starat se.

Podle Denise McQuaila je masovou kulturu možné popsat pomocí šesti základních znaků jako: netradiční, neelitní, masově produkovanou, populární, komercializovanou a homogenizovanou. Nejobecnější a nejzákladnější vlastností kultury je komunikace, bez které se nemohou kultury dále rozvíjet, měnit či přetrvávat. Ovšem je nutné podotknout, že prostředky masové komunikace jsou nástroji masové kultury a ne příčinou jejího vzniku.

Masová kultura preferuje méně náročné žánry, aby bylo možné ji rozšířit mezi nejširší masy, což odsuzuje mnoho kritiků. Na rozdíl od ostatních kultur se stává všudypřítomnou kulturní formou a odkazuje ke vkusu, sklonům, projevům, zvykům a způsobům masy lidí. Můžeme ji hledat v lidech, ve věcech a v společensky zakotvených vzorcích chování.

Podle Hannah Arendtové je masová kultura produktem masové společnosti a používá pro tento typ kultury označení masová zábava, živící se kulturními předměty světa. Nejhlavnějším cílem masové kultury je pobavit své publikum a zaplnit jejich volný čas.

Masová kultura vznikla v USA a západní Evropě v osmnáctém a devatenáctém století a úzce souvisí s průmyslovou revolucí, která je doprovázena industrializací a urbanizací. Před průmyslovou revolucí rozlišují D.Macdonald a R.Williams dvě kultury, vysokou a nízkou (lidovou). Nyní je masová kultura něco, s čím se setkáváme každý den a je jen na nás, jak se s tím vypořádáme, protože jak popisuje D.Macdonald: „mám rád to, co dostanu“, nemá stejný význam jako „dostanu to, co mám rád“.

SERIÁLY

Masová kultura nebo spíše masová zábava? Přínos pro publikum nebo jen vyplnění volného času? Kolem masové kultury obíhá mnoho otázek.

V knize Masová kultura od Rosenberga a Whitea tvrdí MacDonald, že „populární kultura je znehodnocená, plytká kultura, která banalizuje jak zásadní věci (sex, smrt, životní prohry, tragédie), tak i prosté spontánní radosti. Masy, zkažené několika generacemi takového stavu věcí, pak samy začínají vytvářet poptávku po triviálních a nekomplikovaných kulturních dílech.“

Masová média ovlivňují a formují naše chápání, co je norma. Uvědomme si, jak často si v každodenních situacích našeho života vybavíme hrdiny našich oblíbených seriálů nebo filmů a to jak se při podobných situacích zachovali. Nejsme ovlivněni pouze chováním dalších lidí, ale také tím, co vidíme v televizi. Otázky jak by měl vypadat dokonalý vztah, která žena je krásná nebo co se má nosit a co ne, to všechno je zodpovězeno masmédií.

Seriálů je mnoho typů. Některé nevědomky ovlivňují naše jednání a životy, jiné jsou k pobavení a odpočínutí, nebo naopak k rozvíjení znalostí (ať už máme na mysli řešení případů v detektivních seriálech nebo poznávání minulosti v těch historických).

Co nám říkají seriály právě o historii? Mezi nejpopulárnější patří Panství Downton (Downton Abbey) a Hra o trůny (Game of Thrones). Jsou však založeny na skutečnosti a podávají nám pravdivý obraz toho, co bylo? Tvůrce britského seriálu Panství Downton Julian Fellowes si na historických faktech zakládá a snaží se co nejdříve divákům vylíčit život na anglickém venkově z počátku dvacátého století. Podotýkám, že kritici si našli nějaké nesrovnalosti například v počtu služebnictva a podobně. Hra o trůny, seriál založen na prvních dvou fantasy bestsellerech spisovatele George R.R. Martina vypráví o středověkém životě celkem fiktivně. Možná je to dobře, jelikož skutečný středověk nebyl nijak zajímavý a na nezajímavý a nudný seriál by se přece nikdo neřval.

Idealizují si ženy partnerské vztahy na základě seriálů? Přemrštěná romantická gesta, spousta růží a idylka v soužití hrdinů televizních obrazovek? Je tohle důvodem kladení požadavků na partnery či nesmyslného očekávání a následného zklamání? Jdeme z extrémů do extrémů, když už hned v následujícím dílu nevidíme květiny, nýbrž nevěru, a možná ne jen jednu. Při těchto slovech mě napadá americký seriál Sex ve městě (Sex and the City), nebo Super drbna (Gossip Girl). Podívaná plná módy, drahých bot, drinků, života na Manhattanu, drbů a vztahů. Oddechovka nebo nějaký návod pro ženy, jak má vypadat opravdový život?

Když už je řeč o oddechovkách, každý si potřebuje jednou zas čas jen lehnout a přepnout své myšlenky jinam. Seriál, jako je například Mr.Bean, u kterého se upřímně zasmějete a nemusíte se ani srovnávat s postavami, je pro tyhle chvíle jako stvořený. Dokonce nemá nekonečnou řadu sérií a dílů, takže vám nepohltí tolik, v dnešní době vzácného, volného času. Obvykle si řekneme, že se podíváme jen na jeden díl a půjdeme spát. Bohužel většina dílů končí s takovou zápletkou, že vás to prostě přinutí pustit si další a další díly a díváte se až do té doby, dokud doopravdy neusnete .

Je jen na nás jak si s tím vším poradíme a jak moc jsme ovlivnitelní.

Zdroje:

Hannah Arendtová: Krize kultury

Denis McQuail: Úvod do teorie masové komunikace

Magda Juránková - Role masové kultury

Macdonald D. – A Theory of Mass Culture